

NOVA T 380
kohdunsisäinen kupariehkäisin (kierukka)

POTILASOHJE

NOVA T 380

Potilaan nimi:

Asetuspäivä:

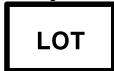
Asettaja:

Ensimmäinen seurantakäynti:

Seuraava käynti: 1.
                                  2.
                                  3.
                                  4.
                                  5.

Ehkäisimen käyttöaika on viisi vuotta. Ehkäisin on poistettava tai vaihdettava uuteen ___ / ___ (kuukausi/vuosi) mennessä.

Säilytä tämä ohje ja rekisteröintikortti myöhempää tarvetta varten.

Mikä NOVA T 380 on?

NOVA T 380 on T:n muotoinen kierukka, joka asetetaan kohtuun ehkäisemään raskautta. T-rungon pystysakaran ympärille on kierretty puhtaasta kuparista valmistettu lanka, jonka pinta-ala on noin 380 mm². Kuparilangassa on hopeaydin, jonka tiedetään estävän langan murtumista. Pystysakaran alakärjen silmukkaan on sidottu kaksi poistolankaa.

Miten NOVA T 380 vaikuttaa?

Viimeisimmät tutkimukset osoittavat, että kohdunsisäiset kupariehkäisimet ehkäisevät raskauden alkamisen hyvin varhaisessa vaiheessa estämällä hedelmöityksen. Ehkäisin vaikeuttaa siittiöiden ja munasolun kulkua ja heikentää siittiöiden hedelmöittämiskykyä.

Koko NOVA T 380 -ehkäisimen käyttöajan siitä vapautuu kohtuun kuparia, mutta niin pieniä määriä, ettei siitä ole käyttäjälle mitään vaaraa. Normaalista ravinnosta saadaan päivittäin paljon suurempi määrä kuparia kuin ehkäisimestä vapautuu.

Kuinka tehokas NOVA T 380 on?

NOVA T 380 -ehkäisimen raskausluku 100 käyttäjävuotta kohti on ollut 0,6.

Koska NOVA T 380 -ehkäisintä ei tulisi käyttää?

Sinulle ei voida asettaa kohdunsisäistä ehkäisintä, jos sinun on todettu tai epäillä olevan raskaana tai jos sinulla on

- tällä hetkellä tai toistuvasti ollut sisäsynnytintulehdus, alempien synnyttelinten tulehdus
- viimeisten 3 kuukauden aikana synnytyksen tai raskaudenkeskeytyksen jälkeen ollut kohtutulehdus

- hoitamaton kohdunkaulan tulehdus
- kohdunkaulan tai kohdun syöpä
- hoitamaton kohdunkaulan solumuutos
- poikkeavaa selvittämätöntä verenvuotoa emättimestä
- poikkeava kohdunkaula tai kohtu taikka sidekudoskasvain, jos se aiheuttaa kohdun epämuodostumia
- kupariallergia
- Wilsonin tauti (kupariaineenvaihdunnan häiriö)
- veren hyytymishäiriö
- jokin infektiotilaa lisäävä tila.

NOVA T 380 ei ole ensisijainen ehkäisymenetelmä nuorille synnyttämättömille naisille.

Mitä on tehtävä ennen ehkäisimen asetusta ja poistoa?

Ennen ehkäisimen asetusta tulisi ottaa Papa-koe. Tarvittaessa tehdään myös muita tutkimuksia; esimerkiksi tulehdukset, myös sukupuolitaudit, on suljettava pois. Kohdun asennon ja koon selvittämiseksi tulee tehdä gynekologinen tutkimus.

Kohdunsisäiset kupariehkäisimet saattavat lisätä kuukautiskipuja ja -vuodon määrää. NOVA T 380 ei ole ensisijainen ehkäisymenetelmä naisille, joiden kuukautiset ovat runsaat tai kivuliaat tai joilla on anemia, eikä myöskään sellaisille, jotka käyttävät veren hyytymistä ehkäiseviä lääkkeitä. Jos NOVA T 380 -ehkäisimen käytön aikana ilmenee tällaisia oireita, ehkäisimen poistoa tulisi harkita.

NOVA T 380 -ehkäisintä voidaan käyttää varoen naisilla, joilla on synnynnäinen sydänvika tai sydänläppävika, koska tällöin on olemassa sydämen sisäkalvon tulehduksen vaara. Näille naisille tulisi antaa antibioottia tulehdusta estämään ehkäisimen asetuksen ja poiston yhteydessä.

Milloin NOVA T 380 asetetaan?

Kohdunsisäinen ehkäisin voidaan asettaa missä kuukautiskierron vaiheessa tahansa. Jotta toteamattoman raskauden riski olisi vähäisin, asetus olisi paras tehdä kierron seitsemän ensimmäisen päivän aikana. Ehkäisin voidaan asettaa myös välittömästi alkuraskauden keskeytyksen jälkeen, mikäli sukupuolielimissä ei ole tulehdusta. Ehkäisintä ei pitäisi asettaa ennen kuin synnytyksestä on kulunut 6 viikkoa (ks. kohta Varoitukset – Perforaatio).

Voiko NOVA T 380 -ehkäisimen käytön aikana imettää?

NOVA T 380 ei vaikuta imetykseen.

Voinko käyttää tamponeja?

Kuukautissuojaksi suositellaan terveysiteitä. Jos tamponeja käytetään, ne on vaihdettava varoen.

Onko NOVA T 380 -ehkäisimestä haittaa yhdynnässä?

NOVA T 380 ehkäisee raskauden heti, kun se on asetettu. Kummankaan osapuolen ei pitäisi tuntea ehkäisintä yhdynnän aikana. Jos se kuitenkin tuntuu, yhdyntää on vältettävä, kunnes lääkäri on tarkastanut, että ehkäisin on oikein paikallaan.

Miten NOVA T 380 asetetaan?

Emättimeen viedään tähytimeksi (spekulaksi) kutsuttu väline ja kohdunkaula puhdistetaan antiseptisellä liuoksella. Tämän jälkeen ehkäisin viedään ohuen, taipuisan muoviputken avulla kohtuun. Asetus tuntuu, mutta sen ei pitäisi olla erityisen kivulias.

Kuinka kauan NOVA T 380 -ehkäisintä voi käyttää?

NOVA T 380 suojaa raskaudelta viiden vuoden ajan, minkä jälkeen ehkäisin on poistettava. Uusi ehkäisin voidaan asettaa välittömästi. Vaihdon yhteydessä tulisi olla tulokset äskettäin otetusta Papa-kokeesta.

Mistä tiedän, että NOVA T 380 on paikallaan?

Voit itse tarkastaa kuukautisten jälkeen, ovatko langat paikallaan. Vie sormesi varovasti emättimeen kuukautisten jälkeen ja tunnustele lankoja kohdun suun lähellä (kohdunkaulalla).

Älä vedä langoista, koska tällöin voit vahingossa vetää ehkäisimen ulos. Jos et tunne lankoja, tämä voi merkitä että ehkäisin on poistunut itsestään tai puhkaisut kohdun seinämän. Tällöin sinun on vältettävä yhdyntä tai käytettävä estemenetelmää (kuten kondomi) sekä otettava yhteys lääkäriin.

Entä kun haluan tulla raskaaksi tai muuten poistattaa ehkäisimen?

Lääkäri voi poistaa ehkäisimen helposti koska tahansa, minkä jälkeen sinun on taas mahdollista tulla raskaaksi. Poisto on yleensä kivuton. Hedelmällisyys palautuu normaaliksi NOVA T 380 -ehkäisimen poiston jälkeen.

Ellet halua tulla raskaaksi, ehkäisin tulisi poistaa kuukautisvuodon aikana. Yhdyntä poistoa edeltäneen viikon aikana kierron keskivaiheilla voi johtaa raskauden alkamiseen. Sen tähden muutamana päivänä ennen poistoa ja sen jälkeen on käytettävä jotain muuta ehkäisyä.

Milloin on syytä mennä lääkäriin?

Sinun tulee käydä lääkärintarkastuksessa, kun ehkäisimen asetuksesta on kulunut 4–12 viikkoa, ja sen jälkeen säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Lisäksi sinun on otettava yhteys lääkäriin, jos

- kuukautiskierrossasi tapahtuu muutoksia, jotka tuntuvat kiusallisilta
- kuukautisesi ovat myöhässä (epäilet olevasi raskaana)
- sinulla on jatkuvaa vatsakipua (ja ehkä myös kuumetta) tai poikkeavaa emätinvuotoa
- sinä tai kumppanisi tunnette yhdynnän aikana kipua tai epämukavuuden tunnetta
- et enää tunne ehkäisimen lankoja emättimessäsi
- ehkäisin on siirtynyt ja voit tuntea sen alakärjen.

Haittavaikutukset

On aivan normaalia, jos sinulla on ensimmäisten kuukausien aikana vuotohäiriöitä. Vuoto- ja tiputtelupäivien määrä voi kasvaa. Vuoto voi lisäksi olla entistä runsaampaa. Vähän aikaa asetuksen jälkeen sinulla saattaa olla vatsakipua. Pitkään jatkunut kipua ja kovin runsas vuoto voivat olla merkki siitä, että ehkäisin on osittain poistunut kohdusta. Siinä tapauksessa se on poistettava ja sinulle on asetettava uusi ehkäisin oikein paikalleen. Jos tulet raskaaksi ehkäisimestä huolimatta, raskaus voi olla kohdunulkoinen. Ehkäisimen käytön aikana voi esiintyä sisäsynnytintulehduksia. Muiden kohdunsisäisten ehkäisimien yhteydessä on raportoitu sepsis-tapauksia (hyvin vakava koko elimistön tulehdus, joka saattaa johtaa kuolemaan) asetuksen jälkeen (ks. kohta Varoitukset – Infektiot).

Kohdunseinämän puhkeamisen riski on suurentunut imettävillä naisilla ja naisilla, joille asetus tehdään synnytyksen jälkeisten 36 viikon aikana (ks. kohta Varoitukset – Perforaatio).

Jotkut saattavat tuntea kipua ja huimausta asetuksen jälkeen. Elleivät oireet ole hävinneet, kun olet levännyt makuuasennossa puolisen tuntia, voi olla, ettei ehkäisin ole oikein paikallaan. Tällöin on tehtävä uusi tutkimus ja tarvittaessa poistettava ehkäisin. Ehkäisin saattaa aiheuttaa allergisia ihoreaktioita.

Varoitukset

Infektiot: Asetuksen aikana NOVA T 380 -ehkäisin on suojassa asetinputken sisällä, mikä vähentää tulehdusvaaraa. Siitä huolimatta sisäsynnytintulehduksen vaara on heti asetuksen jälkeen hieman tavanomaista suurempi. Kohdunsisäisten ehkäisinten käyttäjien sisäsynnytintulehdukset liittyvät usein sukupuolitauteihin. Tulehdusvaara on suurempi, jos naisella tai hänen kumppanillaan on useita sukupuolikumppaneita. Sisäsynnytintulehdukset on hoidettava pikaisesti. Sisäsynnytintulehdus voi heikentää hedelmällisyyttä ja lisätä myöhemmin kohdunulkoisen raskauden vaaraa. Ehkäisimen asetuksen jälkeen voi erittäin harvoin esiintyä vakava tulehdus tai sepsis (hyvin vakava systeeminen tulehdus, joka saattaa johtaa kuolemaan).

Ehkäisin on poistettava, jos tulehdukset toistuvat tai jos hoito ei muutamassa päivässä tehoa äkilliseen tulehdukseen.

Keskustele viipymättä lääkärin kanssa, jos sinulla on jatkuvia alavatsakipuja, kuumetta, yhdyntäkipuja tai epätavallista verenvuotoa. Kova kipu tai kuume pian ehkäisimen asetuksen jälkeen saattaa tarkoittaa, että sinulla on vakava tulehdus, joka on hoidettava välittömästi.

Perforaatio: Ehkäisin saattaa puhkaista kohdun tai kohdunkaulan tai tunkeutua niihin. Tämä tapahtuu yleensä asetuksen aikana. Kerro lääkärille, jos tunnet kipua asetuksen aikana tai sen jälkeen. Imettävillä naisilla ja naisilla, joille asetus tehdään synnytyksen jälkeisten 36 viikon aikana, kohdun tai kohdunkaulan puhkeamisriski on suurentunut. Naisilla, joiden kohtu on taaksepäin kääntynyt tai huonosti liikkuva, voi ehkäisimen aiheuttaman puhkaisun riski olla kasvanut. Kohdun puhkaisun tai kohtuun tunkeutumisen jälkeen ehkäisin on poistettava mahdollisimman pian.

Poistuminen itsestään: Kohdun lihassupistukset kuukautisten aikana voivat joskus työntää ehkäisimen pois paikaltaan tai ulos kohdusta. Mahdollisia oireita ovat kipu ja poikkeava verenvuoto. Paikaltaan siirtyneen ehkäisimen teho heikkenee.

Raskaus ehkäisimestä huolimatta: Raskaus on epätodennäköinen, kun käytät NOVA T 380 - ehkäisintä. Jos kuitenkin tulet ehkäisintä käyttäessäsi raskaaksi ja haluat jatkaa raskautta, ehkäisimen poistamista suositellaan. Ellei sitä poisteta, on olemassa keskenmenon ja ennenaikaisen synnytyksen vaara. Raskautta on seurattava huolellisesti. Kohtuun raskauden ajaksi jääneen ehkäisimen ei ole todettu aiheuttaneen vaurioita sikiölle.

Jos ehkäisintä ei voida poistaa varovasti, voidaan harkita raskaudenkeskeytystä. Jos haluat jatkaa raskautta eikä ehkäisintä voida poistaa, lääkärisi kertoo sinulle jatkosta. Ota yhteys lääkäriisi välittömästi erityisesti, jos sinulla on kouristeisia vatsakipuja ja kuumetta.

Kohdunulkoisen raskaus: Vaikka kohdunsisäisten ehkäisimien käyttäjillä esiintyy kohdunulkoisia raskauksia, nykytietojen mukaan kohdunulkoisen raskauden todennäköisyys ei ole heillä suurempi kuin naisilla, jotka eivät käytä mitään ehkäisyä. Jos kuitenkin tulet raskaaksi ehkäisintä käyttäessäsi, sinut on tutkittava huolellisesti. Kohdunulkoisen raskauden riski on suurempi naisilla, joilla on aiemmin ollut kohdunulkoisen raskaus tai joille on tehty lantion alueen leikkauksia taikka joilla on ollut sisäsynnytintulehdus. Kohdunulkoisen raskauden mahdollisuus on otettava huomioon, jos kuukautisten alkaminen viivästyy, vuoto on vähäistä ja sinulla on alavatsakipuja.

Anemia: Kupariehkäisin voi lisätä kuukautisvuodon määrää ja siten anemian mahdollisuutta.

Valmistaja

Bayer Pharma AG
Müllerstrasse 178
13353 Berliini
Saksa

Markkinointi
Bayer Oy
PL 73, 02151 Espoo

CE 0344

Potilasohje on tarkistettu
14.1.2014

NOVA T 380
Livmoderinlägg av koppar för antikonception (spiral)

PATIENTINFORMATION

NOVA T 380

Patientnamn:

Insättningsdatum:

Insatt av:

Första kontrollbesök:

Nästa besök:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Användningstiden är fem år. Livmoderinlägget bör tas ut eller bytas ut före (månad/år): ____/____

Behåll broschyren och registerkortet för framtida bruk.

LOT

Vad är NOVA T 380?

NOVA T 380 är ett T-format inlägg som sätts in i livmodern för att förhindra graviditet. Den vertikala armen av T-delen är lindad med en tråd av ren koppar med en total kopparyta av ungefär 380 mm². Koppartråden har en silverkärna, vilket förhindrar att tråden går sönder. Två utdragningsstrådar är knutna till öglan i den nedre ändan av den vertikala armen.

Hur verkar NOVA T 380?

De senaste forskningsrönen visar att livmoderinlägg av koppar påverkar fortplantningen i ett tidigt skede genom att förhindra befruktning. Inlägget påverkar spermernas och äggens rörelse samt hämmar spermernas förmåga att befrukta ägg.

NOVA T 380 frigör koppar i livmodern under användningstiden, men i så små mängder att det inte innebär någon risk för kvinnan. Det dagliga intaget av koppar via födan överstiger vida den mängd som inlägget frisätter.

Hur effektivt är NOVA T 380?

Graviditetsfrekvensen vid användning av NOVA T 380 har varit 0,6 per 100 kvinnoår.

När bör NOVA T 380 inte användas?

Inlägget skall inte användas vid något av följande tillstånd:

- konstaterad eller misstänkt graviditet
- akut eller återkommande underlivsinflammation, underlivsinfektion
- infektion i livmodern efter förlossning eller abort under de tre senaste månaderna

- obehandlad infektion i livmoderhalsen
- cancer i livmoderhalsen eller livmodern
- obehandlade cellförändringar i livmoderhalsen
- odiagnostiserad onormal blödning från livmodern
- missbildningar i livmoderhalsen eller livmodern, inklusive muskelknutor om de påverkar livmoderkaviteten
- kopparallergi
- Wilsons sjukdom (störningar i kroppens kopparbalans)
- koagulationsrubbningar
- tillstånd som hör samman med ökad mottaglighet för infektioner

NOVA T 380 är inte ett förstahandsval för unga kvinnor som inte har fött barn.

Vilka försiktighetsåtgärder bör vidtas före insättning och uttagning?

Undersökningen före insättningen kan omfatta cellprov och vid behov andra prover, som t.ex. för infektioner, inkluderande sexuellt överförda sjukdomar. En gynekologisk undersökning skall göras för att fastställa livmoderns läge och storlek.

Livmoderinlägg av koppar kan ge ökade menstruationsblödningar och menstruationssmärter.

NOVA T 380 torde inte vara ett förstahandsval för de kvinnor som lider av rikliga menstruationsblödningar, anemi, menstruationssmärter eller för de som får antikoagulationsmedel. Om något av dessa besvär utvecklas under användningen av NOVA T 380 bör uttagning av inlägget övervägas.

NOVA T 380 bör användas med försiktighet av kvinnor med medfödd hjärtsjukdom eller hjärklaffsdefekt med risk för infektiös hjärthinneinflammation. Antibiotika bör sättas in när dessa patienter får ett inlägg insatt eller uttaget.

När bör NOVA T 380 sättas in?

Inlägget kan sättas in när som helst under menstruationscykeln. För att minimera risken för en oupptäckt graviditet bör insättningen göras under menstruationens sju första dagar. Inlägget kan också sättas in omedelbart efter en abort, förutsatt att inga underlivsinfektioner föreligger. Inlägget bör inte sättas in under de första sex veckorna efter en förlossning (se avsnitt Varningar – Perforation).

Kan jag amma när jag använder NOVA T 380?

NOVA T 380 påverkar inte amningen.

Kan jag använda tamponger?

Användning av bindor rekommenderas. Används tamponger bör de bytas med försiktighet.

Påverkar NOVA T 380 samlag?

Livmoderinlägget förhindrar graviditet omedelbart efter insättningen. Varken du eller din partner bör känna inlägget under samlaget. Känner ni något, bör samlag undvikas tills läkaren har kontrollerat att inlägget fortfarande är i rätt läge.

Hur sätts NOVA T 380 in?

Ett instrument som kallas spekulum förs in i slidan och livmoderhalsen rengörs med en antiseptisk lösning. Inlägget sätts därefter in i livmodern genom ett smalt, böjligt plaströr. Detta kan kännas, men det bör inte vara smärtsamt.

Hur länge kan NOVA T 380 användas?

NOVA T 380 skyddar mot graviditet i fem år, därefter skall inlägget tas ut. Ett nytt inlägg kan sättas in omedelbart. Resultatet från ett nyligen taget cellprov bör finnas.

Hur vet jag att NOVA T 380 sitter på plats?

Du kan själv kontrollera att trådarna är på plats efter menstruationen. För försiktigt in ett finger i slidan och känn efter trådarna vid öppningen till livmodern (livmoderhalsen).

Dra inte i trådarna eftersom du av misstag kan dra ut NOVA T 380. Känner du inte trådarna kan det tyda på utstötning eller perforation. Om detta inträffar bör du avstå från att ha samlag eller använda någon annan barriärmetod (t.ex. kondom) och ta kontakt läkaren.

Hur gör jag om jag vill bli gravid eller om jag av något annat skäl vill ta ut inlägget?

Inlägget kan lätt tas ut när som helst av din läkare, varefter det är möjligt att bli gravid. Uttagningen är vanligtvis smärtfri. Fruktsamheten återkommer när NOVA T 380 har tagits ut.

Om graviditet inte är önskvärd bör inlägget tas ut under menstruationsblödningen. Tas inlägget ut i mitten av menstruationscykeln och kvinnan har haft samlag under senaste veckan kan hon bli gravid. Därför bör ett annat preventivmedel användas under några dagar före och efter uttagandet.

När bör jag uppsöka läkare?

Inlägget bör kontrolleras 4–12 veckor efter insättningen och därefter regelbundet, åtminstone en gång om året. Dessutom bör du kontakta din läkare om något av följande inträffar:

- om menstruationen har förändrats från det normala och ger obehag
- om menstruationen är försenad (du misstänker graviditet)
- om du har ihållande buksmärter (eventuellt med feber) eller onormala flytningar
- om du eller din partner känner smärta eller obehag under samlag
- om du inte längre känner trådarna i slidan
- om inlägget har förskjutits och du kan känna dess nedre del.

Biverkningar

Det är fullt normalt att få menstruationsstörningar under de första månaderna. Antalet dagar med blödningar och stänklödningar kan öka. Dessutom kan blödningarna bli rikligare. Under en kort tid efter insättningen kan du ha ont i magen. Långvarig värk och riklig blödning kan betyda att inlägget delvis har stötts ut. I detta fall måste inlägget tas ut och ett nytt sättas in i rätt läge. Graviditet som uppstått på grund av att metoden inte har fungerat kan bli ett utomkvedshavandeskap. Underlivsinflammationer kan förekomma vid användning av livmoderinlägg. För andra livmoderinlägg fall av sepsis (mycket allvarlig systemisk infektion, som kan vara dödlig) har rapporterats efter insättningen (se avsnitt Varningar – Infektioner).

Risken för att livmoderväggen perforeras är större hos ammande kvinnor och hos kvinnor som gjort en insättning under de första 36 veckorna efter förlossning (se avsnitt Varningar – Perforation).

En del kvinnor upplever smärta och yrsel efter insättandet. Om symptomen inte har gått över inom en halvtimme i viloläge, är det möjligt att inlägget inte sitter korrekt. En undersökning skall utföras och inlägget eventuellt tas ut. Allergiska hudreaktioner kan bero på inlägget.

Varningar

Infektioner: Under insättningen skyddas NOVA T 380 av insättningsröret för att minska infektionsrisken. Trots detta finns det en ökad risk för underlivsinfektion omedelbart efter insättningen. Underlivsinfektioner hos kvinnor med livmoderinlägg har ofta samband med

sexuellt överförda sjukdomar. Risken ökar om kvinnan eller hennes partner har många sexuella kontakter. Underlivsinfektioner måste behandlas omedelbart. Underlivsinfektioner kan försämra fruktsamheten och öka risken för utomkvedshavandeskap. I mycket sällsynta fall allvarlig infektion eller sepsis (mycket svår infektion, som kan vara dödlig) kan uppträda efter insättningen.

Inlägget måste tas ut vid återkommande underlivsinfektioner eller om en akut infektion inte svarar på behandling inom några dagar.

Konsultera en läkare omedelbart om du har ihållande smärta i nedre buken, feber, smärta i samband med samlag eller onormal blödning. Svår smärta eller feber strax efter insättningen kan innebära att du har en allvarlig infektion, som måste behandlas omedelbart.

Perforation: Inlägget kan perforera eller tränga in i livmodern eller livmoderhalsen. Detta händer vanligtvis vid insättning. Berätta för läkaren om du känner smärta under insättningen eller efter det. Risken för perforation är större hos ammade kvinnor och hos kvinnor som fött barn upp till 36 veckor innan insättning och kan vara större hos kvinnor vars livmoder är bakåtböjd eller rörligheten nedsatt. Efter perforation eller inträngning måste inlägget avlägsnas så snart som möjligt.

Utstötning: Sammandragningarna i livmodern i samband med menstruationen kan ibland rubba inlägget från sitt läge eller stöta ut det. Symptomen kan vara smärta och onormal blödning. Den graviditetsförebyggande effekten minskar om inlägget inte är i rätt läge.

Graviditet med NOVA T 380 på plats: Graviditet är föga trolig vid användning av NOVA T 380. Blir du trots allt gravid med inlägget på plats och vill fullfölja graviditeten, rekommenderas att inlägget tas ut. Om det inte tas ut, finns det risk för missfall eller för tidig födsel. Graviditeten bör följas noggrant. Det finns inte några bevis för fostermisbildningar även om graviditeten fullföljes med livmoderinlägget på plats. Om inlägget inte är lätt att ta ut, bör ett avbrytande av graviditeten övervägas. Om du vill fortsätta med graviditeten och inlägget inte går att ta ut, tala med din läkare som kan lämna ytterligare upplysningar om hur du bör gå till väga. Kontakta din läkare omedelbart om du får buksmärter med kramper och feber.

Utomkvedshavandeskap (graviditet utanför livmodern): Även om utomkvedshavandeskap kan förekomma vid användning av livmoderinlägg, visar aktuella data, att användare av livmoderinlägg inte löper en större risk för utomkvedshavandeskap än kvinnor som inte använder något preventivmedel. Om en kvinna med inlägg ändå blir gravid bör hon undersökas noggrant. Kvinnor med tidigare utomkvedshavandeskap, underlivsoperationer eller underlivsinfektioner löper en större risk för utomkvedshavandeskap. Utomkvedshavandeskap bör misstänkas om menstruationen är försenad, blödningen sparsam och vid smärtor i nedre delen av buken.

Anemi: Livmoderinlägg av koppar kan öka blödningsmängden under menstruationen och därmed också risken för anemi.

Tillverkare

Bayer Pharma AG
Müllerstrasse 178
13353 Berlin
Tyskland

Marknadsförare

Bayer Oy
PB 73, 02151 Esbo

CE 0344

Datum för översyn av denna information

14.1.2014